

Krijt en Tertiair Naast de genoemde verzamelingen toont het museum ook materiaal uit jongere tijdperken dan het Karboon. Vooral de Heer F.H. van Rummelen heeft zich verdienstelijk gemaakt door het bijeenbrengen van gesteenten en fossielen uit dit "dekkerrein". Uit het Hervens en Akens zand, uit de Gulpense en Maastrichtse kalk en voorts uit het tertiair, het Oligoceen, Mioceen en Paleoceen. Het Kwartair is vertegenwoordigd met materiaal van de Maasterrassen en van de löss. Onder dit dekterreinmateriaal zijn ook enkele duidelijke lakprofielen uit Zuid-Limburgse groeven, een apateodus-(vissen)-kop uit het krijt en een afgietsel van de mosasaurus-kaken van Bemelen. Te verwachten zijn binnenkort volledige verzamelingen van echiniden en belemnieten uit het Zuid-Limburgse krijt.

Plannen. Naar aanleiding van de aanstaande verhuizing van het Geologisch Bureau naar een ander gebouw wordt er op het ogenblik gewerkt aan een modernisering in de opstelling van de kollekties. Er wordt daarbij veel aandacht besteed aan het aanschouwelijk maken van de geologie van Zuid-Limburg o.a. door een model van Zuid-Limburg, (1: 25.000, dat geologische profielen zal geven en ook een blik in de diepere ondergrond (oppervlak Karboon). In deze plannen is ook opgenomen de inrichting van een vitrine met materiaal verzameld door leden van de Afd. Limburg der N.G.V.

B.J. Romein.

HET NATUURHISTORISCH MUSEUM VAN MAASTRICHT

door E.M. Kruytzer

De paleontologische afdeling van het museum te Maastricht heeft vanaf de stichting (einde 1912 of begin 1913) steeds in de belangstelling gestaan van de geologen. Nog pas enkele jaren geleden (E. Voigt 1956, Pal.Z. 30) werd voor het fossiel SCAPHITTES CON-
STRICTUS, een cephalopode - gidsfossiel van het toekomstige Maastrichtien - uitdrukkelijk verwezen naar het museum te Maastricht.

De geologisch-paleontologische verzameling is ondergebracht in de zalen gelijkvloers. Ter oriëntering voor degenen, die het museum nog niet kennen, volge hier een korte beschrijving.

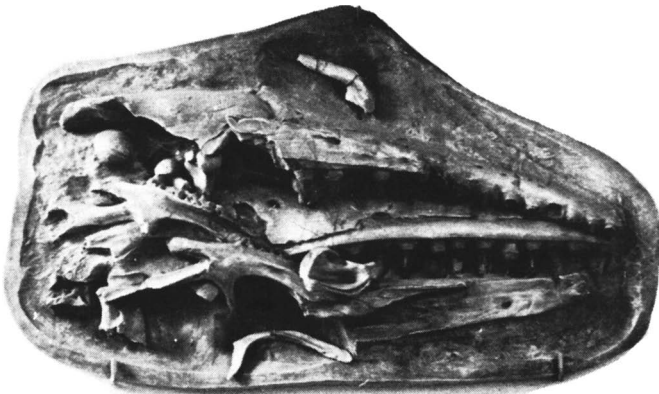
I. K A R B O O N. Het is een kleine zaal, waar de karboonfossielen zijn ondergebracht. Men krijgt toch een voldoende inzicht in de planten en dieren van het Boven-Karboon, die gerangschikt zijn zowel systematisch als naar de groepen (Epen-groep enz.). Een uitgebreide verzameling vindt men in het Geologisch Bureau te Heerlen.

II. K R I J T. De krijtfossielen zijn vanzelfsprekend het best vertegenwoordigd. Wij hebben wellicht de rijkste verzameling van Nederland. De indeling is volgens het bekende systeem: Akens Zand, Groenzand van Vaals, Gulpens Krijt, Kunrader Kalk en Maastrichts Krijt.

Het is niet nodig aan de lezers van Grondboor en Hamer te vertellen wat er zo al in het Krijt gevonden is, maar toch is het goed, dat zij weten dat zij hier aan de hand van het uitgebreide materiaal hun vondsten kunnen determineren. Vooral de talrijke

soorten Mollusken zullen hierbij welkom zijn.

Van de grote stukken vermelden wij in de eerste plaats het bijna volledige skelet van de reuzeschildpad ALLOPLEURON HOFFMANNI, (Gray), dat zijn weerga niet vindt noch in België noch in Nederland. Het is natuurlijk jammer, dat de beroemde schedel van de maashagedis, MOSASAURUS HOFFMANNI Mantell, die in de achttiende



Afgietsel Mosasauruskop, opgegraven in 1770 of 1780 in de St. Pietersberg. Thans in Parijs.

eeuw in de St. Pietersberg gevonden is, zich thans in Parijs bevindt en wij ons tevreden moeten stellen met een afgietsel. Toch hebben wij mooie stukken uit de groeve 't Rooth bij Bemelen o.a. het tussenkaaksbeen. Het dier van Bemelen was nog een stuk groter dan dat van Parijs. Verder staan er in de krijtzaal een paar zeer mooie stukken van verkieselde boomstammen met talrijke boorgangen van de paalworm.

III. T E R T A I R. Hoofdzakelijk mariene fossielen, waarvan wij apart vermelden de fraaie haaietanden-collectie, die bij Elsloo tijdens het graven van het Julianakanaal voor de dag is gekomen. Op de Brunsummerheide vinden wij het door de Rijn aangevoerde pliocene grind met zijn agaten en fossielen, terwijl de miocene bruinkool van de groeve Carisborg (Heerlerheide) een zeer goed geconserveerde boomstam van CUPRESSINOXYLON SEQUOIA heeft opgeleverd.

IV. K W A R T A I R. Voor de stenenverzamelaars zij opgemerkt, dat onze stenen gerangschikt zijn volgens het systeem Van Straaten, (grindonderzoek in Zuid-Limburg 1945) dus locale componenten. Ardennencomponenten enz.

De dieren uit de IJstijd zijn vertegenwoordigd o.a. door de mammoet, wolharige neushoorn, steppenwisent, oerrund. Bijzonder te vermelden zijn schedelgedeelte, onderkaak en enkele andere stukken van de eerste en tot nu toe enige alpenmarmot van Nederland, opgegraven uit een instortingsbreccie te Cadier en Keer, (Natuurhist. Maandblad 43, 1954). Zeer rijk is de verzameling fossielen uit de Tegelse Klei, afgezet in een langzaam dalend deltagebied tijdens de eerste interglaciale periode, het Tiglien. Wij vinden er talrijke bevers, wederom een neushoorn en een olifant. De meest opvallende vondsten waren een aap in 1930 - de meest noordelijke aap van Europa, een tapir in 1957 en een kat, als zodanig herkend in 1950 en onlangs beschreven door Prof. v o n K o e n i g s w a l d (1960-61).

Aan het einde van dit opstel gekomen, wil ik gaarne wijzen op de prettige banden, die ons museum verbinden met de Nederlandse Geologische Vereniging, doordat wij vaak leden van de afdeling Limburg in het museum ontvangen.